

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัย เรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความผูกพันองค์กรของบุคลากรมหาวิทยาลัยนเรศวร ในครั้งนี้ ผู้วิจัยมีการดำเนินการตามลำดับดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. วิธีการสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นข้าราชการ พนักงานมหาวิทยาลัย พนักงานราชการ ลูกจ้างประจำ ลูกจ้างชั่วคราว ที่ปฏิบัติงานอยู่ในมหาวิทยาลัยนเรศวร ปีการศึกษา 2553 จำนวน 3,591 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการเป็นข้าราชการ พนักงานมหาวิทยาลัย พนักงานราชการ ลูกจ้างประจำ ลูกจ้างชั่วคราว ที่ปฏิบัติงานอยู่ในมหาวิทยาลัยนเรศวร ปีการศึกษา 2553 จำนวน 364 คน ซึ่งได้มาจากการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตาราง Yamane ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% และระดับความคลาดเคลื่อน $\pm 5\%$ โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามการสังกัดของบุคลากร โดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น เนื่องจากผู้วิจัยมีความต้องการที่จะเก็บข้อมูลให้มากกว่าจำนวนกลุ่มตัวอย่างเพื่อลดความเสี่ยงในการได้รับแบบสอบถามกลับมาไม่ครบตามจำนวน จึงทำการจัดส่งแบบสอบถามไปจำนวนทั้งสิ้น 540 ชุด ดังนี้

ตาราง 2 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

สังกัด	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
สำนักงานอธิการบดี	750	100
กลุ่มหน่วยงานสนับสนุนอื่น ๆ	91	50
กลุ่มวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	579	70
กลุ่มสังคมศาสตร์	579	70
กลุ่มวิทยาศาสตร์สุขภาพ	1,592	250
รวม	3,591	540

หมายเหตุ: ข้อมูล ณ วันที่ 18 ธันวาคม 2553

ที่มา: กองบริหารงานบุคลากร มหาวิทยาลัยนเรศวร, 2553

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่สร้างขึ้นมาเป็นแบบสอบถาม จำนวน 1 ฉบับ ซึ่งสร้างขึ้นโดยปรับปรุงจากแบบสอบถาม ของ ศศิธร อารีรักษ์ (2549) รัฐการ ปรางมาศ (2550) ประภัสสร ศรีไธยา (2550) ลลิตา พิมพ์การัง (2552) และชาติรี เหล่าเลิศรัตน (2553) ซึ่งเป็นแบบสอบถาม 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 5 ข้อ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยจูงใจ เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่าชนิด 5 ระดับ ของลิเคอร์ท์ Likert's Scale (อ้างอิงใน บุญชม ศรีสะอาด, 2545, หน้า 72-73) คือ 5, 4, 3, 2, และ 1 ตามลำดับโดยมีความหมาย ดังนี้

- 5 มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก
- 3 มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง
- 2 มีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อย
- 1 มีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ข้อคำถามเกี่ยวกับปัจจัยจูงใจ ประกอบด้วย คำถาม 6 ด้าน ดังนี้

1. ความสำเร็จของงาน	จำนวน 5 ข้อ
2. การยอมรับยกย่องในผลงาน	จำนวน 5 ข้อ
3. ลักษณะของงานที่น่าสนใจ	จำนวน 5 ข้อ
4. ความรับผิดชอบในงาน	จำนวน 5 ข้อ
5. การได้รับการเลื่อนตำแหน่ง	จำนวน 4 ข้อ
6. ความก้าวหน้าในการทำงาน	จำนวน 4 ข้อ
รวม	จำนวน 28 ข้อ

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยค่าจูงเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ โดยกำหนดค่าคะแนนแต่ละระดับดังนี้

5	มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด
4	มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก
3	มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง
2	มีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อย
1	มีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ข้อคำถามเกี่ยวกับปัจจัยค่าจูง ประกอบด้วยคำถาม 7 ด้าน ดังนี้

1. เงินเดือนและสวัสดิการ	จำนวน 5 ข้อ
2. นโยบายและการบริหาร	จำนวน 7 ข้อ
3. ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในองค์กร	จำนวน 5 ข้อ
4. สภาพแวดล้อมในการทำงาน	จำนวน 5 ข้อ
5. การควบคุมดูแล	จำนวน 5 ข้อ
6. สถานะ	จำนวน 5 ข้อ
7. ความมั่นคงและความปลอดภัยในการทำงาน	จำนวน 3 ข้อ
รวม	จำนวน 35 ข้อ

ตอนที่ 4 แบบสอบถามเกี่ยวกับความผูกพันองค์กร ของบุคลากรมหาวิทยาลัยนเรศวร ซึ่งเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ชนิด 5 ระดับ ของลิเคอร์ท์ Likert's Scale (อ้างอิงใน บุญชม ศรีสะอาด, 2545, หน้า 72-73) คือ 5, 4, 3, 2, และ 1 ตามลำดับโดยมีความหมาย ดังนี้

- 5 มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก
- 3 มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง
- 2 มีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อย
- 1 มีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ข้อคำถามเกี่ยวกับความผูกพันกับองค์กร ประกอบด้วยคำถาม จำนวน 21 ข้อ โดยแบ่งเป็น 3 ด้าน คือ

1. ด้านความเชื่อถือและยอมรับในเป้าหมายและค่านิยมขององค์กร
จำนวน 10 ข้อ
 2. ด้านความเต็มใจที่จะทุ่มเทและความพยายามอย่างมากที่จะปฏิบัติเพื่อองค์กร
จำนวน 6 ข้อ
 3. ด้านความต้องการที่จะรักษาความเป็นสมาชิกขององค์กร จำนวน 5 ข้อ
- การแปลผลคะแนนของตัวแปรด้านความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความผูกพันขององค์กรของบุคลากร แปลผลโดยยึดตามเกณฑ์ของคะแนนเฉลี่ย ดังนี้

1.00 – 1.50	หมายถึง	มีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อยที่สุด
1.51 – 2.50	หมายถึง	มีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อย
2.51 – 3.50	หมายถึง	มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง
3.51 – 4.50	หมายถึง	มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก
4.51 – 5.00	หมายถึง	มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด

และการแปลผลคะแนนของตัวแปรด้านเกี่ยวกับระดับความผูกพันขององค์กรของบุคลากร แปลผลโดยยึดตามเกณฑ์ของคะแนนเฉลี่ย ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545, หน้า 103)

1.00 – 1.50	หมายถึง	มีความผูกพันอยู่ในระดับน้อยที่สุด
1.51 – 2.50	หมายถึง	มีความผูกพันอยู่ในระดับน้อย
2.51 – 3.50	หมายถึง	มีความผูกพันอยู่ในระดับปานกลาง
3.51 – 4.50	หมายถึง	มีความผูกพันอยู่ในระดับมาก
4.51 – 5.00	หมายถึง	มีความผูกพันอยู่ในระดับมากที่สุด

การสร้างเครื่องมือวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือเป็นแบบสอบถาม เพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยมีขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาแนวคิด หลักการ ทฤษฎี ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความผูกพันองค์กร เอกสาร ตำราทางวิชาการ และขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษา

2. ยกร่างแบบสอบถาม โดยนำแบบสอบถามของ ศศิธร อารีรักษ์ (2549) รัฐการปรามาศ (2550) ประภัสสร ศรีไธยา (2550) ลลิตา พิมพ์การัง (2552) และชาติรี เหล่าเลิศรัตน (2553) มาประยุกต์โดยพิจารณาจากแนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยต่าง ๆ ที่ได้ศึกษา

3. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้น ตรวจสอบความถูกต้องเบื้องต้นโดยผู้วิจัย ตรวจสอบความครอบคลุมเนื้อหาและวัตถุประสงค์

4. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้น ให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณา เพื่อตรวจสอบ ปรับปรุง แก้ไข และให้ข้อเสนอแนะ โดยใช้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน โดยคุณสมบัติของผู้เชี่ยวชาญ คือ 1) เป็นผู้มีประสบการณ์ด้านการบริหาร 2) เป็นผู้มีประสบการณ์ไม่ต่ำกว่า 10 ปี 3) เป็นอาจารย์ผู้สอนด้านการบริหาร 4) ผู้มีประสบการณ์ด้านการบริหารงานบุคคล ซึ่งได้แก่

4.1 รองศาสตราจารย์เทียมจันทร์ พานิชย์ผลินไชย รองคณบดีคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

4.2 ผู้ช่วยศาสตราจารย์วิมาลา ชโยดม รองคณบดีคณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

4.3 รองศาสตราจารย์ ดร.ภาณุวัฒน์ ภักดิ์วงศ์ อาจารย์ประจำภาควิชาบริหารและพัฒนาศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

4.4 ดร.อนุชา กอนพ่วง อาจารย์ประจำภาควิชาบริหารและพัฒนาศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

4.5 นางสาวพัชรี ท่วมใจดี หัวหน้าสำนักงานเลขานุการบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร

แล้วหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC: Index of Item Objective Congruence)

5. คัดเลือกข้อที่มีค่าดัชนีความสอดคล้อง ตั้งแต่ 0.6 ไว้ใช้ ซึ่งผลการวิเคราะห์ IOC พบว่าข้อคำถามที่ผ่านการคัดเลือกมีจำนวนทั้งสิ้น 84 ข้อ จาก 90 ข้อ โดยมีค่า IOC ระหว่าง 0.6 - 1.00 (รายละเอียดในภาคผนวก ค)

6. นำแบบสอบถามที่คัดเลือกและปรับปรุงแล้วไปทดสอบกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 25 คน โดยผู้วิจัยใช้บุคลากรของบัณฑิตวิทยาลัย และคำนวณค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้วิธีสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของ Cronbach ดังนี้

6.1 ค่าความเชื่อมั่นของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความผูกพันองค์กร มีค่าเท่ากับ .9775

6.2 ค่าความเชื่อมั่นของความผูกพันองค์กร มีค่าเท่ากับ .9440

7. จัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

1. ขอลงชื่อจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร เพื่อขอความอนุเคราะห์ไปยังทุกหน่วยงานภายในมหาวิทยาลัยนเรศวร เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2. ผู้วิจัยดำเนินการแจกแบบสอบถามให้กับกลุ่มตัวอย่าง และเก็บรวบรวมแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง ระหว่างธันวาคม 2553 – มกราคม 2554

3. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามมาตรวจสอบความสมบูรณ์และความเรียบร้อยและนำแบบสอบถามกลุ่มตัวอย่างได้ให้ข้อมูลที่ครบถ้วนสมบูรณ์มาประมวลผล จำนวน 489 ชุด คิดเป็นร้อยละ 90.56 จากจำนวนที่ผู้วิจัยแจกแบบสอบถาม คือ 540 ชุด

การวิเคราะห์ข้อมูล

นำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้มาทำการวิเคราะห์ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ตามลำดับดังนี้

1. วิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐาน

2. หาค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรพยากรณ์ที่มีอิทธิพลต่อความผูกพันองค์กร โดยวิธีการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน

3. หาดัชนีพยากรณ์ที่มีนัยสำคัญทางสถิติในการทำนายความผูกพันองค์กรของบุคลากร มหาวิทยาลัยนเรศวร โดยวิธีการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบปกติ (Enter Regression Analysis) โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ

4. หาดัชนีพยากรณ์ที่ดีที่สุดที่มีนัยสำคัญในการทำนายความผูกพันองค์กรของบุคลากร มหาวิทยาลัยนเรศวร โดยวิธีการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Linear Regression Analysis) โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ